

SPIS TREŚCI

TOMU 2

CZĘŚĆ II – NEUROLOGIA KLINICZNA	201
7. ZABURZENIA ROZWOJOWE OŚRODKOWEGO UKŁADU NERWOWEGO I CHOROBY UWARUNKOWANE NIEPRAWIDŁOWOŚCIAMI BUDOWY I LICZBY CHROMOSOMÓW	
<i>Sergiusz Józwiak, Katarzyna Kotulska</i>	203
Zaburzenia rozwojowe ośrodkowego układu nerwowego	203
Rozszczepy kręgosłupa	203
Rozdwojenie rdzenia	204
Wrodzona zatoka skórna kręgosłupa	205
Rozszczepy czaszkowo-mózgowe	205
Zespół Arnolda-Chiariego	206
Zespół Dandy'ego-Walkera	206
Zaburzenia rozwoju układu spoidłowego	206
Torbiel przegrody przezroczystej	207
Zaburzenia migracji	207
Choroby uwarunkowane nieprawidłowościami budowy i liczby chromosomów	208
Zespół Downa	208
Zespół Edwardsa	209
Zespół Patau	210
Trisomia 8 pary	211
Zespół Lejeune'a (zespół miauczenia kota/kocięgo krzyku)	211
Zespół Wolfa-Hirschhorna	212
Zespoły Pradera-Willego i Angelmana	212
Zespół łamliwego chromosomu X typu A (FRAXA)	213
Zespół Klinefeltera	213
Zespół Turnera	214
8. FAKOMATOZY	
<i>Sergiusz Józwiak, Katarzyna Kotulska</i>	217
Nerwiakowłókniakowatość	217
Nerwiakowłókniakowatość typu 1 (NF-1; choroba Recklinghausena)	217
Nerwiakowłókniakowatość typu 2 (NF-2)	218
Stwardnienie guzowate (choroba Bourneville'a; choroba Bourneville'a-Pringle'a)	219
Zespół Sturge'a-Webera (naczyniakowatość twarzowo-mózgowa)	221
Choroba Hippla-Lindaua (naczyniakowatość siatkówkowo-mózdkowa)	221

9. ZABURZENIA METABOLICZNE I INNE GENETYCZNIE UWARUNKOWANE CHOROBY UKŁADU NERWOWEGO	
<i>Anna Członkowska, Tomasz Litwin, Tomasz Sobów, Anna Tylki-Szymańska</i>	223
Choroby lizosomalne – <i>Anna Tylki-Szymańska</i>	223
Mukopolisacharydozy	226
Sfingolipidozy	229
Gangliozydozy	235
Glikoproteinozy (oligosacharydozy)	236
Mukolipidozy	237
Zaburzenia metabolizmu miedzi – <i>Anna Członkowska, Tomasz Litwin</i>	239
Choroba Wilsona	239
Choroba Menkesa	247
Ataksje rdzeniowo-mózdkowe i inne choroby wywołane zmianą liczby powtarzalnych sekwencji DNA – <i>Tomasz Sobów</i>	249
Autosomalnie dominujące ataksje rdzeniowo-mózdkowe	250
Obraz kliniczny i postępowanie w najczęstszych SCA	250
Inne niż SCA choroby związane z ekspansją CAG	252
DRPLA	252
Inne choroby związane z ekspansjami trypletów nukleotydowych innych niż CAG	252
Ataksje rdzeniowo-mózdkowe dziedziczone autosomalnie recesywnie	253
Ataksja Friedreicha	253
10. ZESPOŁY OTĘPIENNE	
<i>Tomasz Sobów, Maria Barcikowska, Paweł P. Liberski</i>	255
Definicja otępienia	255
Epidemiologia otępień	255
Przyczyny zaburzeń funkcji poznawczych i otępienia	256
Rozpoznawanie otępienia	258
Informacje uzyskane z wywiadu	259
Badanie kliniczne pacjenta z podejrzeniem otępienia	259
Przesiewowe testy stosowane do oceny funkcji poznawczych	260
Formalna ocena nasilenia i postępu otępienia	260
Badanie neuropsychologiczne w diagnostyce otępień	260
Badania neuroobrazowe w diagnostyce otępień	261
Badania laboratoryjne i inne dodatkowe badania w diagnostyce otępień	261
Różnicowanie otępień	262
Badania nad biomarkerami biochemicznymi	262
Choroba Alzheimerera	263
Patogeneza choroby Alzheimerera	263
Genetyka choroby Alzheimerera	264
Gen β -APP	264
Preseniliny (geny: <i>PSEN1</i> i <i>PSEN2</i> ; białka ps1 i ps2)	266
Apolipoproteina E	266
Obraz neuropatologiczny choroby Alzheimerera	266
Obraz kliniczny choroby Alzheimerera	267
Zaburzenia funkcji poznawczych – otępienie	267
Kryteria rozpoznawcze choroby Alzheimerera	269
Propozycje nowych kryteriów diagnostycznych choroby Alzheimerera	270
Różnicowanie choroby Alzheimerera	270

Leczenie otępienia w chorobie Alzheimera	271
Farmakoterapia zaburzeń funkcji poznawczych	271
Postępowanie w przypadkach zaburzeń zachowania i objawów psychiatrycznych towarzyszących chorobie Alzheimera	272
Otępienia naczyniopochodne	273
Etiopatogeneza i postacie kliniczno-patologiczne otępień naczyniopochodnych	274
Obraz kliniczny i diagnostyka otępień naczyniopochodnych	275
Otępienie wielozawałowe	275
Otępienie podkorowe w przebiegu choroby małych naczyń	275
Kliniczna diagnostyka otępień naczyniopochodnych	275
Postępowanie w przypadku otępień naczyniopochodnych	276
Leczenie objawowe otępień naczyniopochodnych	276
Otępienie z ciałami Lewy'ego i otępienie w chorobie Parkinsona	277
Obraz kliniczny i diagnostyka różnicowa otępienia z ciałami Lewy'ego	277
Zmiany neuropatologiczne w otępieniu z ciałami Lewy'ego i elementy patogenezy	278
Otępienie z ciałami Lewy'ego a otępienie w chorobie Parkinsona	278
Leczenie objawowe otępienia z ciałami Lewy'ego i otępienia w chorobie Parkinsona	279
Otępienia czołowo-skroniowe	279
Obraz neuropatologiczny otępień czołowo-skroniowych i elementy patogenezy	280
Genetyczne postaci otępień czołowo-skroniowych	280
Obraz kliniczny otępień czołowo-skroniowych	281
Kliniczna diagnostyka otępienia czołowo-skroniowego	282
Leczenie otępienia czołowo-skroniowego	282

11. CHOROBY UKŁADU POZAPIRAMIDOWEGO

<i>Jarosław Sławek</i>	285
Wprowadzenie	285
Charakterystyka podstawowych zaburzeń ruchowych	286
Drżenie	286
Dystonia	286
Płásawica, atetoz a i balizm	286
Mioklonie	286
Tiki	287
Akatyżja	287
Tzw. psychogenne ruchy mimowolne	287
Choroba Parkinsona	287
Epidemiologia	287
Obraz kliniczny	288
Różnicowanie	292
Przebieg choroby	294
Czynniki ryzyka	296
Leczenie	297
Rokowanie	301
Postępujące porażenie ponadjądrowe	302
Zanik wieloukładowy	304
Choroba Huntingtona	306
Drżenie samoistne	309
Zespół niespokojnych nóg	313
Dystonie	316

Epidemiologia	316
Obraz kliniczny i podział	317
Najczęstsze dystonie ogniskowe	318
Dystonia szyjna (kręcz karku)	318
Kurcz powiek (blefarospazm)	320
Wybrane dystonie o podłożu genetycznym	320
Dystonia typu 1 (DYT1)	320
Dystonia typu 5 (DYT5)	321
Zespół Gillesa de la Tourette'a	323

12. CHOROBY NEURONU RUCHOWEGO I CHOROBY RDZENIA KRĘGOWEGO

<i>Irena Hausmanowa-Petrusewicz, Joanna Itzecka, Alicja Kalinowska-Lyszczarz, Wojciech Kozubski, Paweł P. Liberski</i>	327
Stwardnienie boczne zanikowe – <i>Joanna Itzecka</i>	327
Dziedziczna paraplegia spastyczna – <i>Paweł P. Liberski, Wojciech Kozubski</i>	332
Jamistość rdzenia kręgowego i jamistość opuszki – <i>Alicja Kalinowska-Lyszczarz</i>	335
Zanik rdzeniowy mięśni – <i>Irena Hausmanowa-Petrusewicz</i>	338

13. CHOROBY NERWOWO-MIĘŚNIOWE

<i>Irena Hausmanowa-Petrusewicz</i>	345
Dystrofinopatie	345
Dystrofia mięśniowa Duchenne'a	345
Dystrofia mięśniowa Beckera	348
Dystrofia twarzowo-łopatkowo-ramieniowa	348
Dystrofia obręczowo-kończynowa	349
Dystrofia wrodzona	351
Miopatie wrodzone	353
Dystrofia miotoniczna (choroba Steinerta)	353
Choroba Rickera	354
Kanałopatie	355
Laminopatie	357
Laminopatie związane z patologią laminy A/C	357
Emerynopatia – pierwsza opisana nukleopatia	357
Dystrofia Emery'ego-Dreifussa – laminopatia	358
Inne laminopatie z zajęciem mięśni	359
Laminopatie wieloukładowe	359
Laminopatie obwodowe neurogenne	360
Laminopatie związane z patologią laminy B	360

14. MIASTENIA I ZESPOŁY MIASTENICZNE

<i>Anna Kostera-Pruszczyk</i>	361
Miastenia	362
Epidemiologia	362
Patogeneza	362
Obraz kliniczny	363
Diagnostyka	364

Leki stosowane w leczeniu miastonii	365
Leczenie przelomu miastenicznego	367
Rokowanie	367
Zespoły miasteniczne	368
Zespół miasteniczny Lamberta-Eatona	368
Leczenie	369

15. ZATRUCIA I ZESPOŁY NIEDOBOROWE UKŁADU NERWOWEGO

<i>Wojciech Kozubski, Halina Sińczuk-Walczak</i>	373
Zatrucia przemysłowe – <i>Halina Sińczuk-Walczak</i>	373
Zespół rzekomonerwicowy	374
Zespół encefalopatyczny (encefalopatia)	374
Zespół psychoorganiczny	375
Zespół neuropatyczny	375
Ważniejsze zatrucia zawodowe układu nerwowego	376
Związki chemiczne stosowane do produkcji tworzyw sztucznych	377
Objawy neurologiczne w zespole zależności alkoholowej – <i>Wojciech Kozubski</i>	378
Wpływ alkoholu na ośrodkowy układ nerwowy	378
Alkoholowy zespół abstynencyjny	378
„Pierwotne otępienie alkoholowe”	380
Encefalopatie alkoholowe	380
Zespół Wernickego-Korsakowa	380
Choroba Marchiafavy-Bignamiego	380
Amblyopia tytoniowo-alkoholowa	381
Alkoholowy zanik mózdzku	381
Polineuropatia alkoholowa	381
Mielinoliza środkowa mostu	382
Wpływ farmakologicznych środków uzależniających na układ nerwowy – <i>Wojciech Kozubski</i>	382
Wpływ przeciwbólowych i narkotycznych leków opioidowych na układ nerwowy	382
Ostre zatrucie lekami opioidowymi	383
Uzależnienie od leków opioidowych i opioidowy zespół abstynencyjny	383
Wpływ leków psychostymulujących na układ nerwowy	383
Ostre zatrucie lekami sympatykomimetycznymi	384
Uzależnienie od środków psychostymulujących i zespół abstynencyjny	384
Inne substancje uzależniające	384
Pośredni wpływ substancji uzależniających na układ nerwowy	385
Zespoły niedoborowe układu nerwowego – <i>Wojciech Kozubski</i>	386
Niedobór witaminy B ₁	386
Choroba beri-beri	386
Zespół Wernickego-Korsakowa	387
Niedobór witaminy B ₁₂ i kwasu foliowego	389
Niedobór witaminy B ₁₂	389
Niedobór kwasu foliowego	391
Niedobór kwasu nikotynowego (pelagra)	392
Niedobór witaminy B ₆	392
Niedobór witaminy E	393

16. CHOROBY INFEKCYJNE UKŁADU NERWOWEGO

<i>Jacek Juszczyk, Paweł P. Liberski, Alicja Kurnatowska</i>	395
Wprowadzenie – <i>Jacek Juszczyk</i>	395
Bakteryjne zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych – <i>Jacek Juszczyk</i>	396
Ropień mózgu	403
Gruźlica	405
Trąd	406
Kiła	407
Borelioza z Lyme	409
Zatrucia jadami bakteryjnymi	414
Tężec	414
Zatrucie jadem kielbasianym	415
Błonica	416
Zakażenia riketsjowe	416
Wirusowe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu – <i>Jacek Juszczyk</i>	417
Enterowirusowe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	420
Ostre zapalenie rogów przednich rdzenia kręgowego	420
Zapalenia mózgu wywoływane przez arbowirusy	423
Zakażenia wirusem różyczki	426
Postępujące różyczkowe zapalenie mózgu	426
Zakażenia paramyksowirusami	427
Zakażenia wirusami herpes	428
Zakażenia HSV-1	429
Zakażenia wirusem ospy wietrznej-półpaśca	430
Wścieklizna	433
Zakażenia arenawirusami	435
Zakażenia adenowirusami	435
Zakażenia retrowirusami	435
Zakażenie HIV i AIDS	435
Zakażenia innymi retrowirusami	444
Inne choroby wirusowe i o prawdopodobnej etiologii wirusowej	444
Choroby wywołane przez grzyby – <i>Paweł P. Liberski, Alicja Kurnatowska</i>	446
Wprowadzenie	446
Aspergiloza – grzybica kropidlakowa	446
Aspergiloza uogólniona	448
Kryptokokoza	448
Leczenie zakażeń grzybiczych o.u.n.	450
Choroby pasożytnicze – <i>Paweł P. Liberski, Alicja Kurnatowska</i>	450
Choroby wywołane przez pierwotniaki	450
Pierwotne amebowe zapalenie mózgu i opon/ziarniniakowe amebowe zapalenie mózgu	450
Malaria mózgowa	452
Toksoplazmoza	453
Choroby wywołane przez robaki (helminy)	455
Płazińce	455
Choroba Creutzfeldta-Jakoba i inne choroby wywołane przez priony – <i>Paweł P. Liberski</i>	458
Teoria prionu	459
Badanie neuropatologiczne	459
Obraz kliniczny	460
Kuru	460
Choroba Creutzfeldta-Jakoba	461
Kryteria kliniczne rozpoznawania postaci jatrogennej choroby Creutzfeldta-Jakoba	462

Kryteria kliniczne rozpoznawania postaci rodzinnej chorób wywołanych przez priony (fCJD, GSS, FFI)	462
Prionopatia ze zmienną wrażliwością na proteazę	467
Choroba Gerstmanna-Strüsslera-Scheinkera	470
Śmiertelna rodzinna bezsenność i śmiertelna sporadyczna bezsenność	470

17. CHOROBY NACZYNIOWE UKŁADU NERWOWEGO

<i>Tomasz Dziedzic, Wojciech Kozubski, Joanna Pera, Agnieszka Słowik, Marcin Wnuk</i>	473
Niedokrwienny udar mózgu – <i>Agnieszka Słowik, Marcin Wnuk, Tomasz Dziedzic, Joanna Pera</i>	473
Definicja niedokrwiennego udaru mózgu. Uwagi wstępne	473
Epidemiologia niedokrwiennego udaru mózgu	475
Patofizjologia niedokrwiennego udaru mózgu	475
Etiologia i klasyfikacja niedokrwiennego udaru mózgu	476
Choroba dużych naczyń	476
Udar sercowo-zatorowy	476
Choroba małych naczyń i udar zatokowy – <i>Wojciech Kozubski</i>	478
Udar o rzadkiej etiologii	479
Udar o nieustalonej etiologii	483
Czynniki ryzyka niedokrwiennego udaru mózgu	483
Symptomatologia niedokrwiennego udaru mózgu	486
Zespoły kliniczne związane z niedrożnością tętnic domózgowych i mózgu	490
Tętnica szyjna wewnętrzna	490
Tętnica przednia mózgu	491
Tętnica naczyniówkowa przednia	491
Tętnica środkowa mózgu	491
Tętnica tylna mózgu	492
Tętnica podstawna	492
Zespoły tętnic mózdkowych	492
Zespoły uszkodzenia pnia mózgu	493
Kliniczne zespoły udarowe	493
Ocena kliniczna pacjenta z niedokrwiennym udarem mózgu	493
Badania pracowniane wykonywane w przypadku niedokrwiennego udaru mózgu – <i>Joanna Pera, Agnieszka Słowik, Tomasz Dziedzic, Marcin Wnuk</i>	495
Badania neuroobrazowe	495
Tomografia komputerowa	495
Tomografia rezonansu magnetycznego	497
Badania biochemiczne i hematologiczne	499
Badania naczyniowe	501
Badanie ultrasonograficzne	501
Badania angiograficzne	501
Badania serca	502
Elektrokardiografia	502
Echokardiografia	502
Inne badania	504
Rokowanie w przypadku niedokrwiennego udaru mózgu	504
Powikłania i następstwa niedokrwiennego udaru mózgu	505
Diagnostyka różnicowa niedokrwiennego udaru mózgu	507
Postępowanie w ostrym okresie niedokrwiennego udaru mózgu – <i>Tomasz Dziedzic, Agnieszka Słowik, Joanna Pera, Marcin Wnuk</i>	510
Postępowanie profilaktyczne w zespołach niedokrwiennych	513

Profilaktyka pierwotna niedokrwiennego udaru mózgu	513
Profilaktyka wtórna niedokrwiennego udaru mózgu	515
Przemijające napady niedokrwienne mózgu – <i>Joanna Pera, Agnieszka Słowik, Tomasz Dziedzic, Marcin Wnuk</i>	520
Krwotoczny udar mózgu – <i>Tomasz Dziedzic, Agnieszka Słowik, Joanna Pera, Marcin Wnuk</i>	524
Tętniaki ośrodkowego układu nerwowego i krwotok podpajęczynówkowy – <i>Joanna Pera, Agnieszka Słowik, Tomasz Dziedzic, Marcin Wnuk</i>	526
Zakrzep żylny wewnątrzczaszkowy – <i>Tomasz Dziedzic, Agnieszka Słowik, Joanna Pera, Marcin Wnuk</i>	532

18. NOWOTWORY OŚRODKOWEGO UKŁADU NERWOWEGO I NEUROLOGICZNE ZESPOŁY PARANOWOTWOROWE

<i>Dariusz J. Jaskólski, Paweł P. Liberski, Sławomir Michalak</i>	537
Epidemiologia	537
Obraz kliniczny	537
Nowotwory płata czołowego	539
Nowotwory płata skroniowego	540
Nowotwory płata ciemieniowego	540
Nowotwory płata potylicznego	541
Nowotwory pnia mózgu	541
Nowotwory mózdzku	541
Guzy wewnątrzczaszkowe	542
Nowotwory szeregu astrocytarnego	542
Gwiaździki włókienkowy (astrocytoma fibrillare; WHO II ^o)	542
Gwiaździki anaplastyczny (WHO II ^o)	542
Glejak wielopostaciowy	542
Gwiaździk włosowatokomórkowy (astrocytoma pilocyticum; WHO I ^o)	544
Żółtakogwiaździk pleomorficzny (pleomorphic xanthoastrocytoma – PXA; WHO II ^o)	544
Nowotwory gleju skąpowypustkowego	545
Skąpodrzewiak (oligodendroglioma; WHO II ^o) i skąpodrzewiak anaplastyczny (WHO III ^o)	545
Nowotwory gleju wyściółkowego	545
Wyściółczak (ependymoma; WHO II ^o)	545
Nowotwory pochodzenia zarodkowego	546
Rdzeniaki i prymitywny nowotwór neuroektodermalny (PNET)	546
Guzy neuronalne i neuronalno-glejowe	546
Zwojak (gangliocytoza; WHO I ^o), zwojakoglejak (ganglioglioma; WHO II ^o) i zwojakoglejak anaplastyczny (ganglioglioma anaplasticum; WHO III ^o)	546
Desmoplastyczny zwojakoglejak wieku dziecięcego (desmoplastic infantile ganglioglioma – DIG; WHO I ^o)	546
Nerwiak komórkowy ośrodkowy (central neurocytoma; WHO II ^o)	546
Dysembrioplastyczny nowotwór neuroepitelialny (dysembrioplastic neuroepithelial tumour – DNT; WHO I ^o)	547
Nowotwory spłotu naczyńiówkowego	547
Brodawczak spłotu naczyńiówkowego (choroid plexus papilloma; WHO II ^o)	547
Nowotwory okolicy szyszynki	547
Nowotwory przerzutowe	548

Oponiak	549
Nerwiak osłonowy nerwu przedśionkowego	550
Guzy okolicy siódła tureckiego	552
Gruczolak przysadki mózgowej	552
Nowotwory kanału kręgowego	553
Neurologiczne zespoły paranowotworowe – <i>Sławomir Michalak</i>	555
Metody diagnostyczne	556
Kryteria rozpoznania	557
Neurologiczne zespoły paranowotworowe w obrębie ośrodkowego układu nerwowego	557

19. STWARDNIENIE ROZSIANE I INNE ZESPOŁY DEMIELINIZACYJNE

<i>Anna Członkowska, Jacek Losy</i>	565
Stwardnienie roziane	565
Epidemiologia stwardnienia rozianego	565
Genetyka stwardnienia rozianego	566
Immunopatogeneza stwardnienia rozianego	567
Przebieg i postaci kliniczne stwardnienia rozianego	571
Obraz kliniczny stwardnienia rozianego	573
Ocena stanu funkcjonalnego	576
Rozpoznanie stwardnienia rozianego	577
Badanie płynu mózgowo-rdzeniowego	577
Badania obrazowe	580
Badania elektrofizjologiczne	581
Diagnostyka różnicowa stwardnienia rozianego	583
Rokowanie w przypadku stwardnienia rozianego	583
Postępowanie terapeutyczne w przypadku stwardnienia rozianego	584
Łagodzenie następstw rzutu	584
Leczenie mające na celu zahamowanie postępu choroby	585
Leczenie objawowe	589
Spastyczność	589
Osłabienie siły mięśniowej	591
Ataksja i zaburzenia koordynacji	591
Ból	591
Zaburzenia czynności pęcherza moczowego	591
Zaparcia lub nietrzymanie stolca	592
Zaburzenia seksualne	592
Zaburzenia psychiatryczne	592
Zespół zmęczenia	592
Leczenie usprawniające i terapia zajęciowa	592
Choroba Devica	593
Poinfekcyjne i poszczepienne zapalenie mózgu i rdzenia	596
Ostre roziane zapalenie mózgu i rdzenia	596

20. CHOROBY I ZESPOŁY OBJAWOWE OBWODOWEGO UKŁADU NERWOWEGO

<i>Hanna Drac, Wojciech Kozubski</i>	599
Neuropatia i jej rozpoznanie – <i>Hanna Drac</i>	599
Rozpoznanie neuropatii	601
Ostre zapalne polineuropatie – <i>Hanna Drac</i>	606

Zespół Guillaina-Barrégo	606
Zespół Millera-Fishera	608
Przewlekła zapalna polineuropatia demielinizacyjna – <i>Hanna Drac</i>	609
Wielogniskowa neuropatia ruchowa z blokiem przewodzenia – <i>Hanna Drac</i>	610
Neuropatia w monoklonalnych gammapatiach – <i>Hanna Drac</i>	611
Neuropatie w przebiegu zapaleń naczyń – <i>Hanna Drac</i>	613
Neuropatie paranowotworowe	614
Neuropatie towarzyszące chorobom zakaźnym	614
Neuropatie w przebiegu chorób narządowych – <i>Hanna Drac</i>	614
Neuropatia cukrzycowa – <i>Hanna Drac</i>	616
Neuropatie niedoborowe i toksyczne – <i>Hanna Drac</i>	621
Neuropatie polekowe	621
Genetycznie uwarunkowane neuropatie – <i>Hanna Drac</i>	622
Choroba Charcota-Mariego-Tootha	622
Dziedziczna neuropatia z nadwrażliwością na ucisk	623
Dziedziczne bolesne nawrotowe porażenie splotu barkowego	624
Dziedziczne neuropatie czuciowe i autonomiczne	624
Polineuropatia w przebiegu wybranych genetycznie uwarunkowanych chorób metabolicznych – <i>Hanna Drac</i>	625
Ostra przerywana porfiria	625
Rodzinna neuropatia amyloidowa	626
Polineuropatie w chorobach lizosomalnych	626
Polineuropatie w chorobach peroksysomalnych	627
Uszkodzenia nerwów czaszkowych – <i>Wojciech Kozubski</i>	627
Nerw węchowy (nerw I)	627
Nerw wzrokowy (nerw II)	628
Zapalenie nerwu wzrokowego	628
Toksyczne uszkodzenie nerwu wzrokowego	629
Uciskowe uszkodzenie nerwu wzrokowego	629
Niedokrwiennie uszkodzenie nerwu wzrokowego	630
Uszkodzenie pasma wzrokowego, promienistości wzrokowej i ośrodków korowych	630
Zanik nerwu wzrokowego	631
Nerwy zaopatrujące gałkę oczną – okoruchowy (nerw III), błoczkowy (nerw IV) i odwodzący (nerw VI)	631
Uszkodzenia nerwów gałkoruchowych z porażeniem mięśni zewnętrznych oka	632
Porażenia mięśni wewnętrznych oka	634
Nerw trójdzielny (nerw V)	634
Uszkodzenie jądra nerwu trójdzielnego	635
Przedzwojowe i pozazwojowe uszkodzenie nerwu. Patologia zwoju Gassera	635
Neuropatia nerwu trójdzielnego	636
Nerwoból nerwu trójdzielnego i inne nerwobóle w zakresie twarzy związane z nerwem trójdzielnym	636
Nerw twarzowy (nerw VII)	636
Porażenie nerwu twarzowego	636
Samoistne porażenie nerwu twarzowego	638
Dyskinezy twarzy	639
Nerw przedstonkowo-ślimakowy (nerw VIII)	639
Uszkodzenie ośrodkowe drogi słuchowej i układu przedstonkowego	640
Uszkodzenie pnia nerwu przedstonkowo-ślimakowego	640
Nerw językowo-gardłowy (nerw IX) i nerw błędny (nerw X)	641
Nerw dodatkowy (nerw XI)	642
Nerw podjęzykowy (nerw XII)	643

21. URAZY GŁOWY I RDZENIA KRĘGOWEGO

<i>Dariusz J. Jaskólski</i>	645
Urazy głowy	645
Epidemiologia	645
Patologia i patofizjologia urazów głowy	645
Zmiany wywołane urazem kontaktowym	646
Złamania	646
Krwiak nadwardówkowy	647
Urazy bezwładnościowe	648
Krwiak podwardówkowy	649
Krwiak śródmózgowy	651
Stłuczenie mózgu i rozerwanie mózgu	651
Wtórne pourazowe uszkodzenie mózgu	652
Przemieszczenia wewnątrzczaszkowe i wkliniowania	653
Napady padaczkowe po urazach głowy	654
Postępowanie z chorym po urazie głowy	654
Ocena stanu chorego	654
Opieka nad chorymi po ciężkich urazach głowy	655
Postępowanie w przypadkach lekkiego i umiarkowanego urazu głowy	656
Następstwa urazów głowy	657
Pourazowy zespół podmiotowy	657
Urazy rdzenia kręgowego	658
Epidemiologia	658
Badania kliniczne	658
Ocena neurologiczna chorego po urazie rdzenia kręgowego	659
Postępowanie z chorym po urazie rdzenia kręgowego	660

22. PADACZKA

<i>Joanna Jędrzejczak</i>	663
Epidemiologia padaczki	663
Anatomia patologiczna	665
Przyczyny padaczki	665
Patofizjologia padaczki	666
Obraz napadu padaczkowego	666
Napady padaczkowe częściowe	666
Napady padaczkowe uogólnione	667
Rozpoznanie padaczki	669
Badania pracowniane	669
Elektroencefalogram (EEG)	669
Techniki neuroobrazowania	670
Leczenie padaczki	671
Leczenie chorych z grup specjalnej troski	673
Odstawienie leków	674
Postępowanie w stanie padaczkowym	674
Leczenie chirurgiczne	676
Diagnostyka różnicowa padaczki	676
Zapobieganie padaczce	681
Pierwsza pomoc	681

23. BÓLE I NEURALGIE W ZAKRESIE GŁOWY I TWARZY

Wojciech Kozubski, Izabela Domitrz	683
Ogólna symptomatologia i podstawy diagnostyki bólów głowy	683
Migrena	686
Epidemiologia migreny	686
Obraz kliniczny migreny	686
Patogeneza migreny	691
Powikłania migreny	692
Przebieg migreny	693
Postępowanie z chorym na migrenę	693
Ból głowy o typie napięciowym	695
Klasterowy ból głowy i przewlekła napadowa hemikrania	697
Klasterowy ból głowy	697
Przewlekła napadowa hemikrania	699
Szyjnopochodny ból głowy	700
Objawowe bóle głowy	702
Bóle głowy w przebiegu chorób naczyniowych ośrodkowego układu nerwowego	702
Ból głowy w przemijających napadach niedokrwiennych mózgu	702
Ból głowy w dokonanym udarze niedokrwiennym	702
Ból głowy w krwotocznym udarze mózgu	702
Ból głowy w krwotoku podpajęczynówkowym	702
Bóle głowy w malformacjach naczyniowych	703
Zapalenie olbrzymiokomórkowe tętnic	703
Bóle głowy w zaburzeniach ciśnienia tętniczego	703
Bóle głowy w przypadkach guzów śródczaszkowych i zmian ciśnienia śródczaszkowego	704
Bóle głowy w przypadkach guzów śródczaszkowych	704
Łagodne nadciśnienie śródczaszkowe	704
Popunkcyjny ból głowy	705
Bóle głowy w przebiegu chorób kości czaszki, oczu, uszu, zatok przynosowych i stawu skroniowo-żuchwowego	705
Choroba Pageta	705
Bóle głowy w chorobach oczu	705
Jaskra	705
Wady refrakcji	706
Bóle głowy w chorobach uszu i zatok przynosowych	706
Choroby uszu	706
Ostre zapalenie zatok obocznych nosa	706
Zespół stawu skroniowo-żuchwowego	706
Bóle głowy w przebiegu infekcji ośrodkowego układu nerwowego	706
Pourazowe bóle głowy	707
Ostre pourazowe bóle głowy	707
Przewlekłe pourazowe bóle głowy	707
Nerwoból w obrębie głowy i twarzy	708
Nerwoból nerwu trójdzielnego	708
Nerwoból nerwu językowo-gardłowego	709
Nerwoból nerwu potylicznego	710
Nerwoból po przebytych zakażeniu wirusem półpaśca	710

24. ZAWROTY GŁOWY

Wojciech Kozubski, Alicja Kalinowska-Lyszczarz

711

Pojęcie i klasyfikacja zawrotów głowy	711
Badanie układu przedsionkowego	712
Choroby obwodowej części układu przedsionkowego	712
Położeniowy zawrót głowy	712
Zapalenie neuronu przedsionkowego	713
Choroba Ménière'a	713
Choroby ośrodkowej części układu przedsionkowego	714
Niewydolność krążenia w zakresie unaczynienia tętnic kręgowych i tętnicy podstawnej	714
Migrena	715
Padaczka	715
Guzy mózgu	716
Stwardnienie rozsiane	717
Prezbiastazja	717
Zawroty głowy tzw. czynnościowe	717

25. ZESPOŁY OBJAWOWE UKŁADU NERWOWEGO
POWSTAJĄCE W PRZYPADKACH UWIĘZIENIA

Dariusz J. Jakólski

719

Wiadomości ogólne	719
Zespoły tunelowe kończyny górnej	720
Zespół cieśni nadgarstka	720
Zespół mięśnia nawrotnego obłego	723
Zespół nerwu międzykostnego przedniego	723
Zespół cieśni nerwu łokciowego w okolicy łokcia	724
Zespół cieśni nerwu łokciowego w okolicy nadgarstka (zespół kanału Guyona)	726
Zespoły cieśni nerwu promieniowego	727
Zespół nerwu międzykostnego tylnego	727
Neuropatia z uwięzienia gałęzi powierzchniowej nerwu promieniowego	727
Zespół górnego otworu klatki piersiowej	728
Zespół cieśni nerwu nadłopatkowego	729
Zespoły tunelowe kończyny dolnej	729
Meralgia paraesthetica	729
Zespół tunelowy stępu	730
Nerwoból Mortona	731
Zespół mięśnia gruszkowatego	731
Zespoły cieśni nerwu strzałkowego wspólnego i jego gałęzi	732
Zespoły korzeniowe	732
Odcinek lędźwiowo-krzyżowy kręgosłupa	732
Odcinek szyjny kręgosłupa	739
Odcinek piersiowy kręgosłupa	742

CZĘŚĆ III – ADDENDUM	743
26. WYBRANE OBJAWY NEUROLOGICZNE W CHOROBAH NARZĄDÓW WEWNĘTRZNYCH	
<i>Maria Łukasik</i>	745
Napady padaczkowe	745
Zaburzenia metaboliczne	745
Choroby autoimmunologiczne	747
Endokrynopatie	747
Choroby serca	748
Intoksykacja	748
Objawy pozapiramidowe	748
Zespół parkinsonowski	748
Ruchy mimowolne – drżenie	749
Zaburzenia metaboliczne	749
Choroby autoimmunologiczne	749
Drżenie polekowe	749
Intoksykacja	750
Ruchy mimowolne – dyskinezy (płaszawica, dystonia, atetoz, balizm)	750
Zaburzenia metaboliczne	750
Choroby autoimmunologiczne	751
Choroby infekcyjne	751
Mioklonie	752
Zaburzenia metaboliczne	752
Mioklonie polekowe	752
Ataksja	752
Zespół otepienny	753
27. OBJAWY PSYCHOPATOLOGICZNE I ZABURZENIA PSYCHICZNE W CHOROBAH UKŁADU NERWOWEGO	
<i>Tomasz Sobów</i>	755
Zaburzenia psychiczne a zaburzenia neurologiczne	755
Trudności rozpoznawania zaburzeń psychicznych w praktyce neurologicznej.	
Zaburzenia „czynnościowe”	756
Zaburzenia psychiczne a ryzyko samobójstwa	757
Zaburzenia świadomości (majaczenie)	757
Zaburzenia afektywne w przebiegu chorób neurologicznych	759
Depresja „poudarowa”	760
Depresja w przebiegu choroby Parkinsona	760
Depresja „pourazowa”	760
Depresja w przebiegu padaczki	760
Depresja i inne zaburzenia afektywne u chorych ze stwardnieniem rozsianym	761
Zaburzenia depresyjne w innych chorobach neurologicznych	761
Zaburzenia lękowe w przebiegu chorób neurologicznych	761
Zaburzenia lękowe w chorobie Parkinsona	761
Zaburzenia lękowe jako następstwo udaru mózgu	762
Zaburzenia lękowe jako następstwo urazowego uszkodzenia mózgu	762
Zaburzenia lękowe w padaczce	762

Zaburzenia lękowe u chorych z guzami mózgu	762
Zaburzenia lękowe w chorobach demielinizacyjnych	762
Zaburzenia lękowe w innych chorobach układu nerwowego	763
Zaburzenia psychotyczne w przebiegu chorób neurologicznych	763
Zaburzenia psychotyczne w chorobie Parkinsona	763
Zaburzenia psychotyczne w chorobie Huntingtona	763
Zaburzenia psychotyczne w padaczce	764

28. NEUROLOGICZNE OBJAWY NIEPOŻĄDANEGO DZIAŁANIA LEKÓW

<i>Katarzyna Kotulska, Sergiusz Józwiak</i>	765
Złośliwy zespół poneuroleptyczny	769
Zespół serotoninowy	770
Bóle głowy	770
Bezsennność	771
Zaburzenia świadomości	771
Zaburzenia ruchowe	771
Zespoły otępienne	773
Miopatie	774
Neuropatia nerwu wzrokowego	775
Polineuropatie	775
Zaburzenia transmisji nerwowo-mięśniowej	776
Krwotok mózgowy	776
Drgawki	777
Mielinoliza środkowa mostu	777
Działania niepożądane leków przeciwpadaczkowych	778
Działania niepożądane leków stosowanych w chorobie Parkinsona	778
Działania niepożądane leków stosowanych w chorobie Alzheimera	778

29. ENCEFALOPATIE

<i>Maria Łukasik</i>	781
Encefalopatia wrotna	781
Encefalopatia w przebiegu piorunującej niewydolności wątroby	783
Encefalopatia mocznicowa	784
Podializacyjne zaburzenia neurologiczne	785
Encefalopatia Wernickiego	785
Encefalopatia glinowa	785
Zaburzenia równowagi osmotycznej	786
Krwiak podtwardówkowy	786
Encefalopatia nadciśnieniowa	787
Encefalopatia niedotlenieniowo-niedokrwienna	788
Encefalopatia hipoglikemiczna	789
Encefalopatia Hashimoto	790

PYTANIA TESTOWE	794
-----------------------	-----

ODPOWIEDZI	808
------------------	-----

SKOROWIDZ	I
-----------------	---